



RAJECKÁ DOLINA

VIA RAJ

Cesta pútnika



www.rajeckadolina.sk

Na pamiatku

Moje meno a priezvisko

Vydávam sa na pútnickú cestu dňa

 **SEVEROVÝCHODNÁ PÚTNICKÁ CESTA:** POLUVSIE — STRÁNSKE — KUNERAD — KAMENNÁ PORUBA — KONSÁ — ĎURČINÁ — **RAJECKÁ LESNÁ**

 **SEVERNÁ PÚTNICKÁ CESTA:** RAJECKÉ TEPLICE — ZBYŇOV — JASENOVÉ — KLAČE — RAJEC — ŠUJA — **RAJECKÁ LESNÁ**

 **ZÁPADNÁ PÚTNICKÁ CESTA:** VEĽKÁ ČIERNA — MALÁ ČIERNA — **RAJECKÁ LESNÁ**

 **JUŽNÁ PÚTNICKÁ CESTA:** ČIČMANY — FAČKOV — **RAJECKÁ LESNÁ**



Táto publikácia je venovaná pamiatke **kanonika Pavla Šadláka**, ktorý sa významnou mierou zaslúžil o rozvoj pútnického miesta v Rajeckej Lesnej, kde pôsobil v rokoch 1990 – 2010.

DUCHOVNÉ POZVANIE

Niečo nové začína, je to vo vzduchu, cítim to a beriem vážne, skúsím a začnem prvým krokom, aj keď neviem, kam ma táto cesta povedie... Spomínam si na moje skúsenosti s putovaním a pútnickými miestami?

Cesta pútnika

Putovanie patrí k ľudstvu od nepamäti a zrkadlí hlboké poznanie človeka, že „*tu nemáme trvalé mesto, ale hľadáme budúce*“ (Hebr 13,14). **Život je cesta** a človek ňou musí prejsť. Obrazne povedané: **od krásnej voňavej prechádzky až po trnité náročné chodníky** – život prináša okamihy hore i dolu, ťažké etapy striedajú tie ľahšie. Kto by to nepoznal? Posvätné miesta s pútnickou tradíciou sprevádzajú ľudí v tomto kolobehu života a ponúkajú útechu a posilu, ako napríklad **Rím, Lurdy** alebo **svätjakubská cesta do Santiaga de Compostela**. A čo odlišuje pútnika od turistu? Pútnik nehľadá len pohyb a prírodu, k tomu si berie vedome aj svoju realitu a to najhlavnejšie: spojenie s Bohom. Putovanie pomáha reflektovať a ponúka liečivý odstup, ktorý sa v každodennom živote nie vždy darí zariadiť.

Prostredníctvom tohto sprievodcu by sme Vám radi priblížili pôvodné **pútnické cesty v Rajeckej doline**, po ktorých sa môžete vydať na cestu takpovediac od prahu svojho domu. Nájdete tu **historické údaje** k sakrálnym stavbám, **praktické rady** na cestu i **zaujímavosti** a v neposlednom rade **duchovné impulzy**. Predstavíme Vám štyri tradičné pútnické trasy, ktoré smerovali do **pútnického srdca Rajeckej doliny** – do Rajeckej Lesnej (Frivaldu).

POŽEHNANÉ PUTOVANIE!

Praktické rady

Na cestu sa možno vydáte sami alebo v menšej či väčšej skupine, možno plánovane alebo spontánne. Tak či onak, myslite na **vhodné oblečenie a obuv, vodu a nejakú desiatu**. Zohľadnite **počasie a ročné obdobie** i Vašu **aktuálnu fyzickú a duševnú kondíciu**. Neexistuje zlé počasie, ale zle oblečený pútnik. Je dobré vedieť o svojich **hraniciach** a sa ich aj dotknúť, rozširujte, resp. prekračujte ich vedome a láskavo.

Cesty sú rozmanité a vedené čiastočne podľa pôvodnej tradície. Prevezmite, prosím, sami zodpovednosť a vyberte si prípadne alternatívy, aby ste zaručili osobnú bezpečnosť.

Duchovné impulzy: tieto impulzy ponúkajú pozvanie zamyslieť sa nad existenčnou a duchovnou dimenziou života spôsobom otvoreným pre ľudí s rôznym svetonázorom. Je len na Vás, ktoré podnety Vás oslovia a ktoré sa rozhodnete ponechať bez hodnotenia.

História putovania v Rajeckej doline

Sú veci medzi nebom a zemou a zostávajú zahalené tajomstvom. Ako aj zázračná socha Panny Márie z Rajeckej Lesnej (hist. názov **Frivald**). Už **od 15. storočia** prichádzali pútnici z **celej Rajeckej doliny i spoza Kľaku** na sviatočné púte sprevádzané spevom, modlitbou a stretnutiami v spoločenstve. Po tých istých cestách sa vracali späť domov, ale už nie tí istí – lebo každá skúsenosť v nás niečo zmení. V čase reformácie, v **17. storočí**, bola socha ako dôležitý symbol odvezená, no opäť sa záhadne dostala späť do dediny. Veriaci nemuseli vedieť ako, dôležité bolo, že sa cítili vypočutí, že niečo pôsobilo a prinášalo úľavu, posilnenie a dokonca vyliečenie.

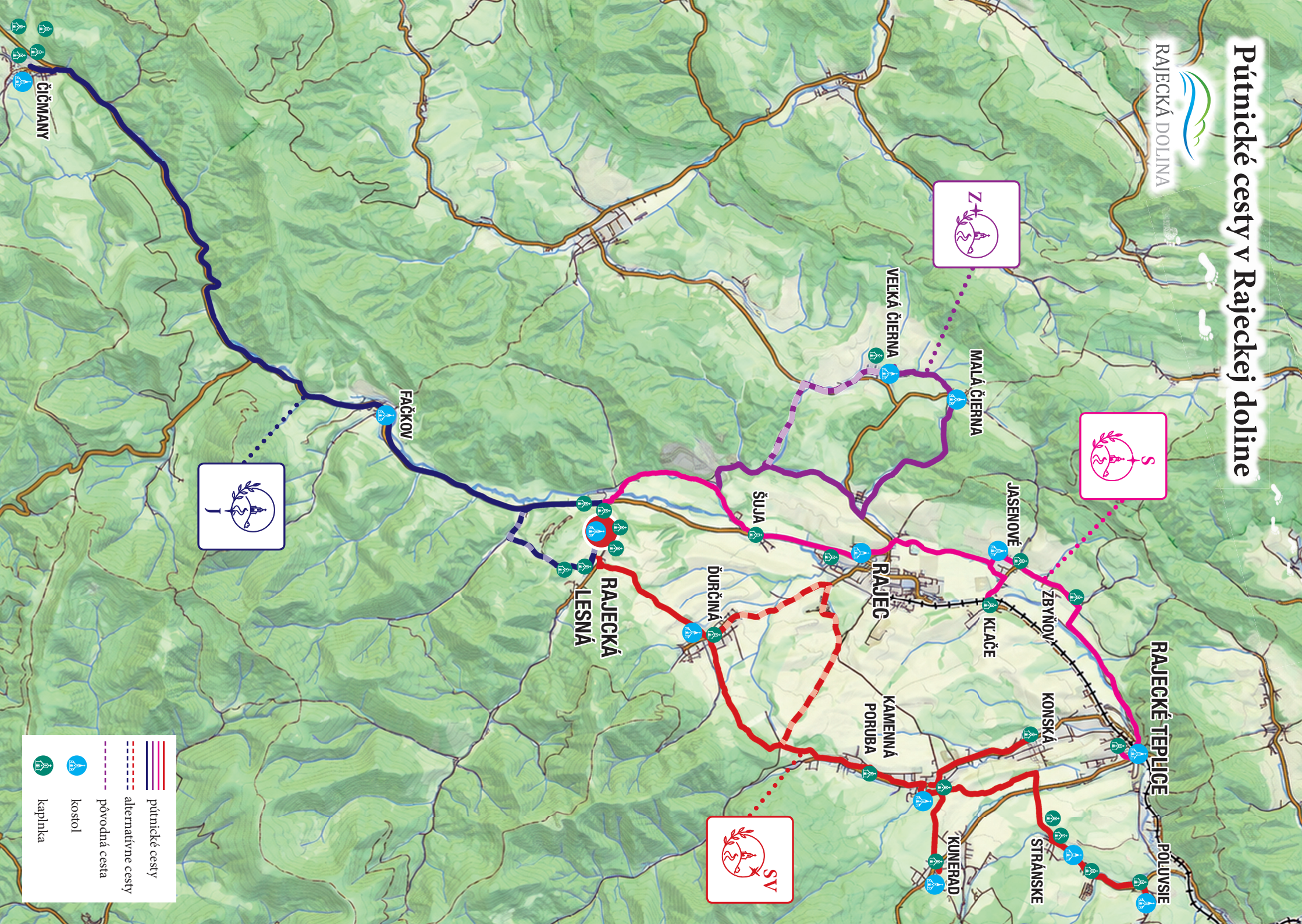
Na procesiách sa zúčastňovali **všetky generácie vo sviatočnom oblečení**, v dávnejších dobách v krojoch. Program sa tradoval počas generácií a bol nosnou osou putovania: modlitba, spev, tichá kontemplácia. V celom regióne bolo typické nosiť **zástavy s náboženskými motívami** a mládež nosievala vo štvorici na pleciach **sochu Panny Márie**, ktorá bola vyzdobená čerstvými kvetmi. Každá pútnická skupina vchádzala slávnostne do kostola a odložila sochu i zástavy k oltárnemu priestoru. Po náboženskom programe v kostole či na Kalvárii nasledoval **spoločenský program s hodením** u miestnych príbuzných alebo známych, pochodilo sa po predajných stánkoch až sa skupina nanovo sformovala a putovala zas domov.



Pútnické cesty v Rajeckej doline



RAJECKÁ DOLINA



pútnické cesty

alternatívne cesty

pôvodná cesta

kostol

kaplnka



1. SEVEROVÝCHODNÁ PÚTNICKÁ CESTA

**Poluvsie – Stránske – Kunerad – Kamenná Poruba –
Konská – Ďurčiná – Rajecká Lesná**

Táto vetva z Poluvsia a Stránskeho postupne spájala viaceré kratšie trasy z jednotlivých obcí severovýchodne od Rajeckej Lesnej, ako napríklad z Kuneraďu a z Konskej, a prechádzala cez Kamennú Porubu ponad strelnicu pred Ďurčinou. Obyvatelia obcí, cez ktoré prechádzali pútnické skupiny, sa pripájali spevom a modlitbou k pútnikom a v duchu ich sprevádzali ďalej.

V prípade vykonávania strelieb na strelnici je nutné ísť do Ďurčiny alternatívnou trasou cez Rajec-Krivín.





POLUVSIE

KOSTOL SV. CYRILA A METODA

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
1903



**Dátum požehnania/
posvätenia:**
10. júl 1993



Svätiteľ:
Ján Chryzostom
kardínal Korec



Fundátor:
farnosť a miestni veriaci



Architektúra:
moderna



Renovácie:
nezachované

História kostola

V roku 1903 bola postavená rímskokatolícka **ľudová škola**, ktorá slúžila svojmu pôvodnému účelu až do 70. rokov 20. storočia. Po ukončení vyučovania budova postupne chátrala a zostala bez využitia. Nový život získala v máji roku 1992, keď sa začala jej rozsiahla **prestavba na kostol**. Počas rekonštrukcie boli odstránené vnútorné priečky a obvodové múry prispôsobené sakrálnemu účelu.



VEDELI STE, ŽE...

- Najstarší zvon pochádza z roku 1922 a má priemer 36 cm.
- Najväčší zvon z roku 1994, s priemerom 80 cm, je zasvätený svätému Gorazdovi – žiakovi sv. Cyrila a Metoda.

PRAKTICKÉ INFORMÁCIE



POLUVSIE



DO CIEĽA
14,0 km
asfalt, lesná
a poľná cesta



ČAS
3 h 30 min



RAJECKÁ LESNÁ

Architektúra a výzdoba

Dominantou svätejny sú sochy patrónov svätých Cyrila a Metoda, ktoré vytvoril **rezbár majster Hudák** z Rajeckých Teplíc. Výzdobu dopĺňajú figurálne kresby ich spoločníkov, vyhotovené podľa návrhu **pátra Emila Prokopa** SVD z Trenčína. Súčasťou stavby je vstavaná veža zakončená dvojkrížom, ktorý symbolicky odkazuje na cyrilo-metodskú tradíciu.



DUCHOVNÉ POZVANIE

Každé ráno mi je darovaná nová šanca žiť svoj život. Uvedomujem si to každým nádychom viac a viac a ďakujem za tento dar.





STRÁNSKE

KAPLNKA SEDEMBOLESTNEJ PANNY MÁRIE SO ZVONICOU

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
17. storočie



**Dátum požehnania/
posvätenia:**
nezistené



Svätiteľ:
nezistený



Fundátor:
nezistený



Architektúra:
moderna



Renovácie:
nezachované

História zvonice a kaplnky

Prvá drevená zvonica bola v obci postavená v roku 1820. Slúžila ako jednoduchá sakrálna stavba, typická pre vidiecke prostredie tej doby. Približne v roku 1936 ju nahradila **kamenná zvonica**. Išlo o nízku stavbu s pôdorysom jednej štvorcovej siahly prekrytý plechovou strechou.

V roku 1976 bola táto zvonica zbúraná a vyrástla tu nová, vežovitá murovaná zvonica. Stavba je zakončená dvojkrižom a v jej interiéri vznikla Kaplnka Sedembolestnej Panny Márie, kde sa v minulosti pravidelne slúžievali sväte omše.

Architektúra a vývoj stavby

Súčasná zvonica má charakter vertikálnej murovanej stavby, ktorá dominuje v siluete obce. Kaplnka v jej prízemí vytvára priestor na modlitbu a tiché zastavenie.

Podľa miestnej tradície mala kaplnka pôvodne podobu **otvorenej prícestnej stavby**. Na fasáde sa nachádzali tri sošky svätcov a bočné steny boli otvorené. Neskôr boli bočné steny zamurované tehľami z nepálenej hliny a do čelnej časti boli osadené dvojkridlové dvere.



VEDELI STE, ŽE...

Súčasná murovaná zvonica dosahuje výšku približne 15 metrov.

NOVÝ KOSTOL SV. HELENY

História kostola

Po zániku starého kostola začala obec koncom **20. storočia** s budovaním nového sakrálného priestoru. Základný kameň nového kostola bol požehnaný **pápežom Jánom Pavlom II. v roku 1990**. Kostol nadviazal na historické zasvätenie pôvodného stredovekého chrámu.

Architektúra a výzdoba

Nový kostol je modernou sakrálnou stavbou, ktorá rešpektuje potreby súčasného liturgického života. Jednoduché architektonické riešenie vytvára dôstojný a pokojný priestor pre bohoslužby, modlitbu a sviatosť. Interiér je riešený striedmo, s dôrazom na oltárny priestor a prirodzené svetlo.



DUCHOVNÉ POZVANIE

Pomodlím sa na prstoch. Ľavá ruka: päť prosieb. Pravá ruka: päť dôvodov na poďakovanie. Ruky spolu: TY a ja.

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
1994 – 1995



**Dátum požehnania/
posvätenia:**
19. august 1995



Svätiteľ:
Ján Chryzostom
kardínal Korec



Fundátor:
farnosť



Architektúra:
moderná



Renovácie:
nezachované



DUCHOVNÉ POZVANIE

Každý deň má toľko príležitostí sa pozastaviť, prehodnotiť a nanovo sa rozhodnúť. Dovolím si nabúrať rutinu i kolobeh a chvíľkou ticha si rozšírim osobný priestor. Potom pokračujem ďalej vo svojich povinnostiach, vedomejšie.

PRAKTICKÉ INFORMÁCIE



DO CIEĽA
12,0 km
asfalt, lesná
a poľná cesta



ČAS
3 h

POLUVSIE STRÁNSKE



RAJECKÁ LESNÁ



ZRÚCANINA GOTICKÉHO KOSTOLA SV. HELENY

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
po roku 1368



**Dátum požehnania/
posvätenia:**
nezistené



Svätiteľ:
nezachovaný



Fundátor:
miestny zemepán



Architektúra:
gotika, barok



Renovácie:
nezistené

História kostola

Zručanina Kostola svätej Heleny sa nachádza na vyvýšenom mieste nad obcou. Kostol bol postavený v **14. storočí**, keď miestni obyvatelia získali povolenie na výstavbu vlastného chrámu, aby nemuseli dochádzať na bohoslužby do Rajca.

Počas nasledujúcich storočí prešiel kostol viacerými úpravami – gotickými aj barokovými. Kostol bol postupne opustený a v **druhej polovici 19. storočia** prestal slúžiť svojmu liturgickému účelu. Dodnes sa zachovali obvodové múry, časti veže a architektonické detaily.

Architektúra a výzdoba

Kostol bol pôvodne gotickou stavbou. Viditeľné sú zvyšky muriva presbytéria, lode a veže, ako aj náznaky okenných otvorov a portálov. Zručanina je dnes **pamiatkovo chráneným objektom** a významným dokladom stredovekého osídlenia Rajeckej doliny.



VEDELI STE, ŽE...

- Úpadok kostola ukončilo **silné zemetrasenie v roku 1858**, ktoré stavbu vážne poškodilo.
- Zručanina stojí na mieste pôvodného cintorína obce a je obľúbeným cieľom turistov s výhľadom na okolie.



DUCHOVNÉ POZVANIE

Príroda má liečivé účinky, pripomína mi veľkorysosť Stvoriteľa i zákonitosti života. Kolko krásy objavujem, cítim zem pod nohami, dýcham, nechávam sa liečiť.

KAPLNKA PANNY MÁRIE USTAVIČNEJ POMOCI

História kaplnky

Kaplnka patrí medzi významné stavby v obci. Vznikla, keď obec nemala vlastný kostol a veriaci potrebovali priestor na bohoslužby a modlitbu.

V **roku 1990 bola stavba upravená na kaplnku**, pričom nadviazala na staršiu tradíciu obecnej zvonice. Slúžila hlavne k sláveniu svätých omší až do vybudovania nového Kostola svätej Heleny.

Architektúra a výzdoba

Kaplnka je jednoduchou, účelovou stavbou, ktorá spája funkciu **kaplnky a zvonice**. Jej architektonické riešenie je skromné, typické pre vidiecke sakrálne objekty s dôrazom na praktickosť a duchovnú atmosféru.

V interiéri sa nachádza **obraz Panny Márie ustavičnej pomoci**, ktorý dal kaplnke jej zasvätenie. Súčasťou stavby je veža so zvonmi, ktoré plnili nielen liturgickú, ale aj signalizačnú funkciu v živote obce.

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
18. storočie



**Dátum požehnania/
posvätenia:**
nezistené



Svätiteľ:
nezistené



Fundátor:
nezistené



Architektúra: moderna
a funkcionalizmus



Renovácie:
1990



DUCHOVNÉ POZVANIE

Môžem si nasadiť rôzne okuliare. Mám všetko, čo chcem? Alebo mám všetko, čo práve teraz potrebujem? Mám ľudí, s ktorými sa o tom môžem rozprávať?



ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
nezistené



**Dátum požehnania/
posvätenia:**
nezistené



Svätiteľ:
nezistené



Fundátor:
nezistené



Architektúra:
klasicizmus



Renovácie:
19. a 20. storočie

KAPLNKA SV. JOZEFA

Nad zrúcaninou starého Kostola sv. Heleny, v smere od Konskej, sa nachádza murovaná kaplnka postavená na spôsob Božej muky. Jej pôdorysná plocha má približne jednu štvorcovú siahu. Podľa kanonickej vizitácie z roku 1798 sa v kaplnke nachádzal obraz **Svätej rodiny**. V roku 1820 veriaci kaplnku obnovili a pôvodný obraz nahradili sochou **svätého Jozefa**.



DUCHOVNÉ POZVANIE

Cez zmysly k hlbšiemu zmyslu: môj zrak mi približuje svet okolo mňa – čo vidím a čo možno nechcem vidieť? Dnes sa pomodlím očami a poďakujem za rozmanitosť a krásu, aj keby to bola len jedna vec.

KUNERAD

KOSTOL POVÝŠENIA SVÄTÉHO KRÍŽA

História kostola

Stavba kostola je spätá s **udalosťami druhej polovice 20. storočia**, s obdobím totalitného režimu a jeho pádom v roku 1989.

Kostol bol posvätený 9.9.1990 vtedajším nitrianskym generálnym vikárom Františkom Rábekom. Veriaci si zvolili zasvätenie Povýšeniu svätého Kríža ako symbol víťazstva viery aj v ťažkých časoch.



VEDELI STE, ŽE...

Vo veži kostola sa nachádzajú dva zvony: nový z roku 2022 a starý z roku 1920, ktorý bol prenesený zo starej drevenej zvonice.

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
20. storočie



**Dátum požehnania/
posvätenia:**
9. 9. 1990



Svätiteľ:
František Rábek



Fundátor: farnosť



Architektúra:
moderna



Renovácie: 20. a 21. storočie



PRAKTICKÉ INFORMÁCIE



POLUVSIE



DO CIEĽA
10,0 km
asfalt, lesná
a poľná cesta

KUNERAD



ČAS
2 h 30 min



RAJECKÁ LESNÁ

Architektúra a výzdoba

Kostol má jednolodový jednolodový pôdorys s priestrannou svätyňou, ktorá je centrom bohoslužieb. Nad chrámom sa týči veža so zvonickou, ktorá je viditeľná z celej obce a slúži ako orientačný bod. Dominantou svätyne je plastika kríža, v lodi sa nachádzajú sochy Božského Srdca Ježiša a Panny Márie. Interiér je priestranný a svetlý, čo podporuje duchovné prežívanie bohoslužieb.



DUCHOVNÉ POZVANIE

Kedy som mal/mala naposledy príležitosť urobiť dobrý skutok? Len tak nenápadne, možno aj dnes vznikne situácia a ja budem pripravený/pripravená.



KAPLNKA SEDEMBOLESTNEJ PANNY MÁRIE

História kaplnky

V roku 1803 bola na tunajšom cintoríne postavená malá murovaná kaplnka na spôsob Božej muky so sochou Sedembolestnej Panny Márie. Kaplnka o rozlohe jednej štvorcovej siahly bola nízka a pokrytá šindľami. V jej výklenku bol umiestnený vyrezávaný drevený kríž. Pôvodná kaplnka bola zbúraná a na jej základoch bola v roku 2017 postavená nová kamenná kaplnka.

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
19. storočie



**Dátum požehnania/
posvätenia:**
nezistené



Svätiteľ:
nezistené



Fundátor:
Juraj Dubeň



**Architektúra po
renováci:** moderna



Renovácie:
2017



VEDELI STE, ŽE...

Gróf Ballestrem daroval obci zvon, ktorý umiestnili v drevenej zvonici. Bola to jednoduchá stavba: štyri kóly obité doskami.



DUCHOVNÉ POZVANIE

Obrazne v srdci máme jemný navigačný nástroj. Niekedy nenápadne, inokedy výrazne, mi dáva pocitmi spätnú väzbu — moje svedomie. Dnes si urobím aktualizáciu.





KAMENNÁ PORUBA

KOSTOL VŠETKÝCH SVÄTÝCH

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
14. storočie



**Dátum požehnania/
posvätenia:**
nezistené



Svätiteľ:
nezistené



Fundátor:
nezistené



Architektúra: gotika
s renesančnou úpravou



Renovácie:
18. storočie

História kostola

Najstarší kostol v obci vznikol už **v stredoveku, v 14. storočí**. Bol jednoduchou bol jednoduchou stavbou a slúžil niekoľko storočí. Prešiel viacerými opravami a úpravami, no napriek zmenám si zachoval svoj historický charakter a stal sa symbolom duchovnej kontinuity obce. Posledná veľká rekonštrukcia sa konala v 21. storočí. Obnovený kostol posvätil mons. Tomáš Galis 31. 10. 2011.



VEDELI STE, ŽE...

- Na základoch kostola sa dodnes nachádzajú fragmenty pôvodného stredovekého chrámu spred viac než 500 rokmi.
- Podľa kroník bol kostol počas vojnových období útočiskom pre obyvateľov.

PRAKTICKÉ INFORMÁCIE



DO CIEĽA
8,0 km
asfalt, lesná
a poľná cesta



ČAS
2 h

POLUVSIE

KAMENNÁ PORUBA

RAJECKÁ LESNÁ

Architektúra a výzdoba

Dnešná podoba vznikla najmä počas **prestavieb v 18. storočí**. Stavba má jednolodový pôdorys s presbytériom a vežou na západnej strane, ktorá je viditeľná už z diaľky. Súčasťou interiéru sú sochy svätcov, ktoré vytvárajú duchovnú atmosféru chrámu. V kostole sa nachádza organ starší viac ako 150 rokov a jeho zvuk je unikátny v okolí. Je stále funkčný pri slávnostných bohoslužbách a koncertoch duchovnej hudby.



DUCHOVNÉ POZVANIE

Dnes si doprajem luxus – jednoducho budem. Bez očakávaní, bez nárokov, bez tlaku.



KAPLNKA NANEBOVZATIA PANNY MÁRIE

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
1875



**Dátum požehnania/
posvätenia:**
nezachované



Svätiteľ:
nezachované



Fundátor:
rodina Mičechová



Architektúra:
baroko



Renovácie:
20. a 21. storočie

História kaplnky

V hornej časti obce je murovaná kaplnka **barokového** vzhľadu. Postavila ju v roku 1875 rodina Mičechová z vďačnosti **za záchranu života** pri splašení koní. V obci bolo zvykom, že pri tejto kaplnke bývala jedenkrát v roku svätá omša. Táto tradícia je v súčasnosti opäť obnovená.

Architektúra a výzdoba

Malá stavba má dve **bočné polkruhovú okná**. Je pokrytá plechom a má vežičku so zvonom – **umieračikom** – zakončenú krížom.

Na priečelí je korunka a pod ňou **monogram mena Mária**. V interiéri je oltár so sochou Panny Márie Nanebovzatej, ktorá je hlavným predmetom mariánskej úcty.



KAPLNKA SVÄTÉHO JÁNA NEPOMUCKÉHO

História kaplnky

Kaplnka stojaca pri historickej poľnej ceste existuje už **viac ako 250 rokov**. Prvá písomná zmienka o nej pochádza z farskej vizitácie z roku **1767**. Tradícia hovorí, že pri tejto kaplnke sa od nepamäti lúčili s rodným krajom tí, ktorí odchádzali „za prácou do sveta“.

Architektúra a výzdoba

Kaplnka má štvorcový pôdorys a jednoduchú rímsovú striešku ukončenú špicatou strechou a malou zvoničkou na vrchu. Interiér kaplnky je jednoduchý, ale vkusný, so sústredením pozornosti na malý hlavný oltár so soškou sv. Jána Nepomuckého. Svätec je tradične zobrazovaný s byretou a krížom ako ochranca pred nebezpečenstvom a pri zachovávaní svedomia.

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
18. storočie



**Dátum požehnania/
posvätenia:**
nezistené



Svätiteľ:
nezistené



Fundátor:
miestna šľachta a veriaci



Architektúra:
klasicizmus



Renovácie:
2019



VEDELI STE, ŽE...

- Pri kaplnke sa ľudia lúčili s blízkymi, ktorí odchádzali za prácou alebo na vojnu. Rovnako tu vítali tých, ktorí sa šťastne vrátili domov.
- Počas búrok a ťažkých časov sa vraj miestni schádzali pri kaplnke a prosili Pannu Máriu o ochranu pred požiarmi, chorobami a zlou úrodou.



DUCHOVNÉ POZVANIE

Niekedy sa strácam, je toho na mňa priveľa, stop! Zatvorím oči, stíšim sa, dýcham ďalej a priestor sa rozširuje. Už nie som na to sám, sama.



VEDELI STE, ŽE...

- Kaplnka bola postavená v 18. storočí, takže prežila niekoľko stáročí zmien, vojen a rekonštrukcií, a stále slúži obci ako duchovné miesto.
- Sv. Ján Nepomucký je patrón bezpečnosti na cestách a ochrany svedomia.



DUCHOVNÉ POZVANIE

Cez zmysly k hlbšiemu zmyslu: Dotyky pomáhajú v orientácii – blízkosť, odstup, niečo mi ide pod kožu, iné váhavo nahmatám... Cítim živly na koži, žijem.



KONSKÁ

KOSTOL SVÄTEJ KATARÍNY ALEXANDRIJSKEJ

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
19. storočie



**Dátum požehnania/
posvätenia:**
19. storočie



Svätiteľ:
nezistené



Fundátor:
miestni veriaci



Architektúra:
klasicizmus



Renovácie:
20. a 21. storočie

História kostola

Na mieste dnešného kostola stál už starý **gotický kostol zo 14. storočia**. Tento bol v roku 1826 zbúraný a na tom istom mieste dokončili **v roku 1840** stavbu nového farského kostola, ktorý je dnešnou podstatnou základňou sakrálneho života v obci.



VEDELI STE, ŽE...

- Hlavný oltárny obraz patrónky je z roku 1844, autorom je maliar Lajos Nyulassy.
- Veža bola postavená o viac ako 100 rokov neskôr, v roku 1948.



DUCHOVNÉ POZVANIE

Hovorí sa, že vďačnosť je kľúč – dnes si ním otvorím a pomodlím sa svoje vlastné litanie radosti a hojnosti. Toto opakujem týždenne, mesačne alebo aspoň raz ročne.

PRAKTICKÉ INFORMÁCIE



DO CIEĽA
10,45 km
asfalt, lesná
a poľná cesta



ČAS
2 h 30 min

POLUVSIE

KONSKÁ

RAJECKÁ LESNÁ



Architektúra a výzdoba

Kostol je postavený v klasicistickom slohu, ktorý bol typický pre prvú polovicu 19. storočia, a vyznačuje sa jednoduchosťou, symetriou a dôrazom na harmonické proporcie.

Stavba má jednolodový pôdorys s presbytériom orientovaným na východnú stranu. Primárnou dominantou je hlavný oltár s obrazom sv. Kataríny Alexandrijskej, patrónky kostola. Dominantným prvkom exteriéru je **kostolná veža z 20. storočia**, interier kostola je svetlý a priestranný.





ĎURČINÁ

KAPLNKA SV. MICHALA ARCHANJELA

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
18. storočie



**Dátum požehnania/
posvätenia:**
nezistené



Svätiťel':
nezistené



Fundátor:
Jozef Vitolay



Architektúra:
klasicizmus



Renovácie:
20. a 21. storočie

História kaplnky

Kaplnka bola postavená približne okolo **roku 1790** a je zasvätená sv. Michalovi archanjelovi, ktorý je považovaný za ochranu pred zlom a strážcu spravodlivosti – symbolicky teda „stráži“ dedinu z mierne vyvýšeného miesta. Sv. Michal sa považuje aj naďalej za spolupatrona Ďurčinej. V 19. storočí prešla rozsiahlejšou prestavbou – pridali sa omietky, nový krov a vežička s krížom.

Architektúra a výzdoba

Ide o malú **klasicistickú stavbu** obdĺžnikového pôdorysu so zaobleným záverom a sedlovou strechou. Fasáda je jednoduchá s lizénovými rámami a malou vstupnou vežičkou ukončenou kovovým krížom. Vnútro kaplnky tvorí jednoduchý oltár so sochou sv. Michala archanjela, ktorý je zobrazený s mečom a váhami.



PRAKTICKÉ INFORMÁCIE



POLUVSIE



DO CIEĽA
2,7 km
asfalt, lesná
a poľná cesta



ČAS
40 min



ĎURČINÁ RAJECKÁ LESNÁ



VEDELI STE, ŽE...

- Kaplnka stojí na starom cintoríne, ktorý už dnes neexistuje – zvyšky kamenných základov sú však dodnes viditeľné v okolí.
- Podľa miestnej povesti počas búrky v 19. storočí blesk zasiahol do vežičky, ale oheň sa nerozšíril – obyvatelia to považovali za „zázrak sv. Michala“.



DUCHOVNÉ POZVANIE

Ešte toto dokončím, ešte toto potrebujeme...
Akoby to nemalo koniec.
Viem si dopriať prestávku a oddych?
Niekedy je to vec dobrého plánovania.
Chcem byť k sebe láskavý, láskavá.



KOSTOL SEDEMBOLESTNEJ PANNY MÁRIE

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
1991-1992



**Dátum požehnania/
posvätenia:**
29. 11. 1992



Svätiteľ:
Ján Chryzostom
kardinál Korec



Fundátor: farnosť Rajec
a miestni veriaci



Architektúra:
moderna



Renovácie:
21. storočie

História kostola

Kostol bol vybudovaný v rokoch **1991–1992** podľa architektonického návrhu architekta Františka Folttána. Základný kameň bol požehnaný pápežom **Jánom Pavlom II.** dňa 22. 4. 1990.

Architektúra a výzdoba

Architektom kostola bol kňaz Ferdinand Foltán. Kostol je jednolodňová stavba s vežou. Na vonkajšej strane v dolnej pravej časti veže sa nachádza jaskyňa zobrazujúca lurské zjavenia Panny Márie.

Interiér je tematicky zameraný na sedem bolesti Panny Márie. Jedna z týchto bolestí je znázornená v rezbárskom spracovaní vo svätyni a ďalších šesť je znázornených pomocou vitráží okien.



DUCHOVNÉ POZVANIE

Sedem bolestí mala Mária... Koľko ich mám ja na duši, na tele? Utrpenie spája a vo vzájomnosti rastie sila niesť, možno aj odvaha spracovať. Chcem odpustiť... Pustiť...



VEDELI STE, ŽE...

- Krížová cesta na oboch bočných stenách je celá vyrezávaná ručne.
- Stavbu kostola budovali vlastnými silami miestni obyvatelia za podpory farnosti.





RAJECKÁ LESNÁ (Frivald)

Pútnici putovali do Frivalda zo všetkých štyroch svetových strán: **severnou stranou** prichádzali procesie z Rajca, Ďurčiny, Kamennej Poruby, Konskej a okolitých dedín. Ich zastávkou pred vstupom do dediny bola **Kaplnka sv. Anny** na mieste nazývanom „Na Hôrkach“.

Zo západnej strany, od Považskej Bystrice, z Malej a Veľkej Čiernej, sa pútnici zastavovali pri **Kaplnke sv. Jána Nepomuckého**. Táto stojí na malom vršku na začiatku dediny pod mohutným starobylým brestom.

Od juhu prichádzali pútnici z Fačkova, Čičmian, Zliechova, Gajdla (dnes Klačno), Nemeckého Pravna (dnes Nitrianske Pravno), Prievidze a ďalších dedín. Títo sa zastavovali **pri kríži v doline Rybná**, ktorá je povýše obce smerom na Prievidzu.

Od východu prichádzali frivaldskou dolinou od Valče, Vricka, Martina a iných dedín. Poslednou zastávkou pred vstupom do milostivého chrámu bol **kríž na konci dediny**. Toto boli štyri oporné body, štyri zastávky, pri ktorých sa pútnici zoradili, a tak prichádzali do chrámu.



BAZILIKA MINOR NARODENIA PANNY MÁRIE

História kostola

V strede obce sa nachádza impozantný **neogotický farský Kostol Narodenia Panny Márie**.

Chrám je postavený na pôdoryse **obráteného kríža** a jeho **jednolodový interié**r zdobia bohaté maľby s motívmi **tajomstiev svätého ruženca**. **Hlavný oltár** má tri výklenky s obrazmi Panny Márie a svätých, **bočné ramená** zdobia oltáre **sv. Jozefa** a **sv. Terézie**.

Dominantou chrámu je **hranolová veža s ihlanovou strechou**, ktorá ukrýva **štyri zvony a zvonkohru**. V interiéri sa zachovali aj pôvodné **vitrážové okná** s biblickými motívmi a hodnotný **neogotický mobiliár**, ktorý dopĺňa sakrálnu atmosféru miesta.

Duchovný a kultúrny život

Rajec Lesná je pútnickým miestom už od **15. storočia**, keď sa sem začali konať procesie na sviatok **Narodenia Panny Márie (8. september)**. Po stáročia si toto miesto zachovalo svoju silnú mariánsku tradíciu.



VEDELI STE, ŽE...

Titul Bazilika minor bol pridelený v roku 2002 a je jediný v regióne Horného Považia.

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
1864



**Dátum požehnania/
posvätenia:**
27. máj 1866



Svätiteľ:
nezachované



Fundátor:
miestna farnosť



Architektúra:
neogotika



Renovácie:
nezachované



DUCHOVNÉ POZVANIE

Ako to všetko začalo? Spomínam si cestu svojej viery? Kto ma učil sa modliť a rozprával o Bohu? Dnes ja preberám zodpovednosť a pestujem ďalej tie zrnká do mňa vložené.



APSIDA KOSTOLA MÁRIE KRÁLOVNEJ ANJELOV

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
14. a 15. storočie



**Dátum požehnania/
posvätenia:**
nezistené



Svätiteľ:
nezistené



Fundátor:
nezistené



Architektúra: románske,
gotické a barokové prvky



Renovácie:
nezistené

História kostola

Architektonické prvky **románskeho a gotického stavebného obdobia** na pôvodnom kostole naznačujú vznik v 14. alebo 15. storočí. Od roku **1866** sa zachovala iba **apsida**, ktorá pripomína dlhú históriu kresťanskej tradície v Rajeckej doline. Počas storočí bola rôzne využívaná: ako **súčasť farského areálu**, ale aj na praktické účely ako **sýpka či sklad**.

Architektúra a výzdoba

Apsida je zaklenutá **gotickou rebrovou klenbou so svorníkom**, ktorý je ozdobený **reliéfom kvetu** – ide o unikátne dekoratívne riešenie kombinujúce **gotiku a barok**. Na **severnej strane** sa nachádza gotický portál, ktorý pôvodne viedol do sakristie, a na **západnom priečelí** je sekundárne osadený ďalší gotický portál s kruhovým oknom.

V interiéri apsidy sa zachovali **fragmenty gotických malieb**, napríklad výjav **Ukrižovania**, **konsekračné kríže** či **manieristická malba Arma Christi** zo 17. storočia. Zachované vrstvy muriva a výzdoby umožňujú návštevníkom sledovať **vývoj kostolnej architektúry a maliarskych techník** od stredoveku až po barok.

V súčasnosti je apsida **pamiatkovo chránená**, prístupná verejnosti ako **historický artefakt** a slúži tiež ako **edukačný priestor** pre návštevníkov zaujímavých sa o architektúru, reštaurovanie a dejiny umenia.



DUCHOVNÉ POZVANIE

Sú veci, ktoré sú ukončené a za mnou. Nechcem ich nosiť so sebou, keď to už nie je potrebné. Púšťam ich a odovzdam Božiemu kompostovaniu. Tak sa stanú úrodnou pôdou v budúcnosti.

KAPLNKA SVÄTÉHO JÁNA NEPOMUCKÉHO

História kaplnky

Pri vstupe do obce nad križovatkou ciest stojí **baroková kaplnka**, ktorá patrí medzi najstaršie zachované pamiatky v okolí. Svojou polohou na mierne vyvýšenom mieste vítala pútnikov prichádzajúcich do pútnickej obce.

Architektúra a výzdoba

Kaplnka je typickým príkladom **barokovej architektúry 18. storočia**. Jednoduchý obdĺžnikový pôdorys, zaoblená apsida a štíhla strecha s malou vežičkou vytvárajú harmonický a tichý priestor určený na modlitbu a zastavenie. V interiéri sa nachádza **socha svätého Jána Nepomuckého**, ktorá pochádza z obdobia výstavby kaplnky.

Kaplnka bola **zreštaurovaná** a pôvodná baroková podoba obnovená, vrátane strechy s tradičným dreveným šindľom.

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
1770



**Dátum požehnania/
posvätenia:**
nezistené



Svätiteľ:
nezistené



Fundátor: miestni
veriaci a farnosť



Architektúra:
barok



Renovácie:
21. storočie



VEDELI STE, ŽE...

- Kedysi mala malý zvonček, ktorým sa zvonilo pri procesiách. Po vojne sa stratil.
- Pri kaplnke rastie chránený brest horský, najstarší strom svojho druhu v okrese Žilina.



DUCHOVNÉ POZVANIE

Niektoré myšlienky a starosti sú ako kamienok v topánke... Skomplikujú život a zúžia perspektívu. Tak si sadnem na chvíľu a pozriem sa na to.



KAPLNKA SVÄTEJ ANNY

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
1999



**Dátum požehnania/
posvätenia:**
30. 7. 2000



Svätiteľ:
Marián Chovanec



Fundátor:
miestni veriaci



Architektúra:
moderna



Renovácie:

História kaplnky

Kaplnka sa nachádza v malebnej lokalite „Na Hôrkach“, severne od obce. Pôvodná kaplnka tu vznikla približne v rokoch **1918 – 1920** a slúžila pútnikom ako miesto krátkej zastávky a rozjímania pred vstupom do dediny. Súčasná stavba stojí na rovnakom mieste a bola postavená a rekonštruovaná v roku **1999**, posvätená v roku **2000**.

Architektúra a výzdoba

Kaplnka je moderná presklená stavba, ktorá harmonicky zapadá do prírodného prostredia. Pôvodná kaplnka je z väčšej časti integrovaná v priestore spolu s pôvodnou sochou svätej Anny stvárnenou v úlohe učiteľky so svojou dcérou Máriou. Interiér dopĺňa ručne vyrezávaná krížová cesta.



KAPLNKA PANNY MÁRIE LURDSKEJ

História kaplnky

Kaplnka je drobná sakrálna stavba, ktorá harmonicky dopĺňa prostredie Kalvárie. Interiér je vytvorený na spôsob jaskyne, centrálna je socha Panny Márie Lurdskej. Okolo sochy je umiestnené množstvo votívnych tabuliek ako prejav vďaky za uzdravenie a pomoc.

Duchovný a kultúrny život

Pri kaplnke vyviera **prameň vody**, ktorý obsahuje magnézium a vápnik a miestni mu pripisujú liečivé účinky. Podľa legendy voda prameňa nezmrzá ani počas silných mrazov, čo je považované za znak jej „zázračnosti“. Jedna z miestnych legiend hovorí, že nevidomá žena prišla na **Zelený štvrtok** k prameňu, pretrela si oči vodou a po modlitbe získala zrak.

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
1921



**Dátum požehnania/
posvätenia:**
29. máj 1921



Svätiteľ:
Karol Kmeťko



Fundátor:
miestni veriaci



Architektúra:
moderna



Renovácie:
2000



VEDELI STE, ŽE...

- Kaplnka sa nachádza na trase, ktorou kedysi putovali miestni veriaci peši zo vzdialenejších obcí, pričom trasa vedie cez lesnaté kopce a ponúka panoramatické výhľady na dolinu.
- Návštevníci môžu vidieť pri kaplnke pôvodný kríž, pravdepodobne zo začiatku 20. storočia.



DUCHOVNÉ POZVANIE

Vyslovené slovo je ako vystrelený šíp – nedá sa vziať späť. Môže zraniť, aj keď to tak nebolo myslené.
Dnes sa cvičím v obozretnosti a láskavosti.
Príležitosť príde.



VEDELI STE, ŽE...

- Kaplnka je inšpirovaná francúzskym mestom Lourdes, kde sa v 19. storočí zjavila Panna Mária dievčaťu Bernadette Soubirous.
- Prameň vody je obľúbeným miestom aj pre miestnych obyvateľov, ktorí sem chodia naplňať fľaše na domácu spotrebu.



DUCHOVNÉ POZVANIE

Sú veci v mojom živote, ktoré ma naplňajú radosťou a vytvárajú tok pohody a ľahkosti. Ako rieka, ktorá plynie... A kde pramení? Tu pri prameni liečivej vody si spomeniem na pramene, z ktorých čerpám silu.





FRIVALDSKÁ KALVÁRIA

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
1920 – 1921



**Dátum požehnania/
posvätenia:**
29. 5. 1921



Sväťiteľ:
Andrej Kmeťko



Fundátor: rodáci
z obce žijúci v Amerike



Architektúra:
jednoduché sakrálné
stavby



Renovácie:
20. storočie

História kalvárie

Kalvária sa nachádza na zalesnenom kopci pri okraji obce, približne **500 m od baziliky**. Komplex tvorí **štrnásť murovaných kaplniek**, ktoré predstavujú zastavenia krížovej cesty vedúcej hore na kopec. Na vrchole stoja tri kríže a **Kostol Nanebovstúpenia Pána**.

Architektúra a výzdoba

Každé zastavenie krížovej cesty má **jedinečné reliéfne zobrazenie scény**, ktoré je ručne vyrezávané alebo maľované miestnymi umelcami. Kaplnky a zastavenia harmonicky dopĺňajú prírodné prostredie kopca a vytvárajú pokojný a duchovne ladený priestor pre pútnikov aj návštevníkov.

Duchovný a kultúrny život

Frivaldská kalvária slúži ako miesto **duchovného zastavenia**, kde pútnici môžu prejsť jednotlivé zastavenia posledného utrpenia Ježiša Krista. Lokalita poskytuje pokojné prostredie, panoramatické výhľady na **Rajeckú dolinu** a lesné prostredie, čím je obľúbená nielen medzi veriacimi, ale aj turistami. Trasa vedie chodníkom alebo serpentínou z obce a je sprístupnená **celoročne**. Počas letných mesiacov sa tu konajú **pútnické procesie a vonkajšie bohoslužby**.



VEDELI STE, ŽE...

Z vrcholu Kalvárie je možné vidieť nielen Rajeckú dolinu, ale za jasného počasia aj vzdialené pohoria Malej Fatry.



DUCHOVNÉ POZVANIE

Za niektoré veci nemôžem ďakovať, je to ťažké, ochromuje ma to, berie mi to silu... Dnes sa pokúsím tú bolesť vydržať, nehodnotiť, neriešiť... Ďalej dýcham a v duchu sa o Neho opieram.





Slovenský betlehem je nielen sakrálnym dielom, ale aj **vzdelávacím a kultúrnym centrom**, ktoré približuje históriu, tradície a remeslá slovenského ľudu. Návštevníci si môžu vychutnať interaktívny zážitok s pohyblivými postavami a mechanizmami, ktoré robia scénu dynamickou a živou. Betlehem tak spája duchovný význam Vianoc s kultúrnym dedičstvom Slovenska.

VEDELI STE, ŽE...

- Približne polovica z 300 postáv sa pohybuje so samostatnými motorčekom a ponúka mechanický divadelno-vizuálny zážitok.
- Každá časť betlehemu je tematicky rozdelená podľa slovenských regiónov, pričom sú zachytené tradičné kroje, remeslá a pracovné činnosti ľudu. Takto sa návštevník nielen dozvie o histórii, ale vidí aj každodenný život Slovákov v minulosti.

SLOVENSKÝ BETLEHEM

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:

1980 – 1995



Dátum požehnania/ posvätenia:

26. novembra 1995



Svätiteľ:

Ján Chryzostom
kardinál Korec



Fundátor:

farnosť a veriaci



Architektúra:

moderna



Renovácie: priebežná
údržba a technické
opravy mechanizmov

História betlehemu

Vedľa baziliky sa nachádza **Dom Božieho narodenia** s unikátnym dielom **Slovenský betlehem**, ktorý vytvoril majster rezbár **Jozef Pekara**. Pracoval na ňom od roku 1980 približne 15 rokov.

Architektúra a výzdoba

Expozícia zobrazujúca narodenie Ježiša je zasadená do **dejín slovenského národa a života slovenského ľudu**. Súčasťou sú všetky slovenské regióny, známe hrady, mestá a pamiatky ako Devín, Bratislava, Trenčín, Orava či Spišská Kapitula. V pozadí sa týči **Kriváň**, symbol slovenskej krajiny.

Betlehem je obrovský – **8,5 m dlhý, 2,5 m široký a 3 m vysoký** – a obsahuje približne **300 pohyblivých a statických postáv**, ktoré oživujú scénu. Súčasťou budovy je aj **galéria**, kde sú vystavené drevorezby významných rajeckých rezbárov, ako majster **Jozef Brieštenský, Róbert Veselý** alebo **Štefan Bača**.



DUCHOVNÉ POZVANIE

Tajomstvo Božieho narodenia má význam pre všetkých ľudí na svete, teda aj pre mňa: Boh to s nami myslí vážne, miluje nás. Dnes si toto nechám rozpustiť v srdci a prejsť celou bytosťou.





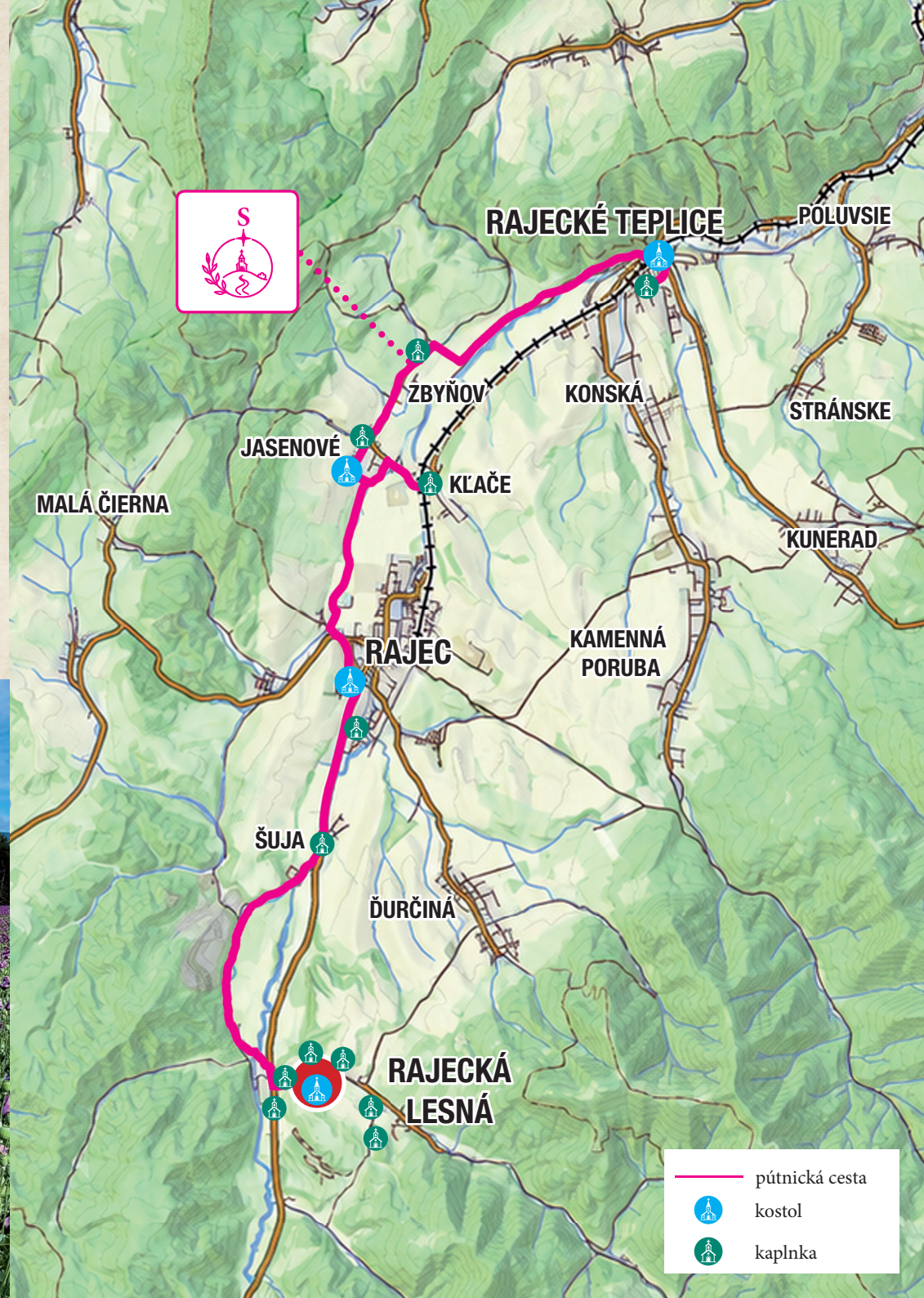
2. SEVERNÁ PÚTNICKÁ CESTA

**Rajecké Teplice – Zbyňov – Jasenové – Kľače – Rajec –
Šuja – Rajecká Lesná**

Zo severu vychádzala táto pútnická cesta z Rajeckých Teplíc a spájala obce Zbyňov a Jasenové na opačnej strane Rajčanky a ponúka nám aj dnes krásne pohľady na otvorenú Rajeckú dolinu.

Pri Rajeckých lánoch sa pripájali pútnici z Kľačí a okolo potoka Čiernanka prichádzali do Rajca. Z Rajca sa išlo ďalej na juh cez Šuju a ľavou stranou od hlavnej cesty ponad Vraniny cez Hôrky.

V súčasnosti odporúčame cestičku pod kameňolom a popod horu Srnák cez miestnu časť Rajeckej Lesnej Trstená.





RAJECKÉ TEPLICE

KOSTOL NANEBOVZATIA PANNY MÁRIE

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
1909



**Dátum požehnania/
posvätenia:**
15. august 1909



Svätiteľ:
Viliám Batthyányi



Fundátor:
nezistené



Architektúra:
neogotika



Renovácie:
20. storočie

História kostola

Kostolík svojou polohou dominuje pôvodnej osade Rajeckých Teplíc. Bol postavený v roku **1909** na mieste bývalého cintorína a bol projektovaný ako **kaplnka pre kúpeľných hostí**, ktorí sem prichádzali za liečbou a oddychom. Až do roku **2001** kostolík slúžil ako duchovné centrum, keď ho v tejto funkcii nahradil nový farský kostol.



VEDELI STE, ŽE...

- Pamätník pred kostolom patrí medzi najvýznamnejšie vojnové pamätníky regiónu.



DUCHOVNÉ POZVANIE

Aké by to bolo zmeniť svoje tempo? Spomalím, aspoň na chvíľu... Možno si všimnem veci, ktoré inokedy okolo len preletia. Nechám sa obdarovať krátkym okamihom a možno zistím, že aj tak všetko stíham.

PRAKTICKÉ INFORMÁCIE



RAJECKÉ TEPLICE



DO CIEĽA
14,9 km
asfalt, lesná
a poľná cesta



ČAS
3 h 45 min



RAJECKÁ LESNÁ

Architektúra a výzdoba

Autorom stavby bol architekt **Mikuláš Rauter**, známy aj pod pseudonymom **Nicoletto**.

Kostolík je **novogotická jednoloďová sakrálna stavba**, ovplyvnená prvkami alpskej architektúry... Svätyňa má viacuhlový uzáver a interier je zaklenutý lunetovými klenbami s medziklenbovým pásom, ktorý sa zbíha do plastických konzol. Loď kostola zakončuje predsieň, nad ktorou sa nachádza chór. Vo vstavanej veži sú umiestnené **tri zvony** a kostolné hodiny.

Interiér si zachoval jednotný neogotický charakter. Dominantou je **vyrezávaný drevený oltár**, ktorý zhotovil **majster Hausner z Budapešti**. V jeho strede sa nachádza socha Panny Márie s Ježiškom, po stranách stoja sochy **svätej Kataríny** a **svätej Barbory**. V lodi kostola sú umiestnené drevené reliéfy **svätého Petra** a **Pavla** a **svätých Cyrila a Metoda** z roku 1933.

Krížovú cestu v gotickom štýle vytvoril miestny rezbár **Jozef Pekara z Rajeckých Teplíc**.

Pod podlahou kostolíka sa pôvodne nachádzala krypta, ktorá bola v roku **1984** rozšírená a prebudovaná na **kaplnku**, ktorá je zasvätená **Maximiliánovi Kolbemu**.





ZBYŇOV

KOSTOL BOŽSKÉHO SRDCA JEŽIŠOVHO

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
1999 – 2003



**Dátum požehnania/
posvätenia:**
24. november 2001



Svätiteľ: Ján Chryzostom
kardinál Korec



Fundátor:
farnosť a miestni veriaci



Architektúra:
moderna



Renovácie:

História kostola

Kostol vznikol koncom 20. storočia ako reakcia na nárast obyvateľstva, potrebu väčšieho priestoru pre liturgický život a rastúcu návštevnosť kúpeľného mesta. Od roku 2001 nahradil teda vo funkcii duchovného centra pôvodný kostolík. Architektonický návrh vypracoval Ing. arch. Jaroslav Lalík. Práce na stavbe kostola, farskej budovy a pastoračného centra prebiehali v rokoch **1999 – 2003**.

Architektúra a výzdoba

Kostol predstavuje modernú sakrálnu stavbu, ktorá svojou dispozičnou koncepciou reflektuje potreby modernej farnosti. V interiéri kostola sa kladie dôraz na priestor pre modlitbu a vnútorné sústreďenie veriacich pri slávení sviatostí a liturgie.



VEDELI STE, ŽE...

- Kostol je architektonicky prepojený s farskou budovou a pastoračným centrom.
- Stavba kostola vznikla aj s pomocou miestnych farníkov, ktorí sa zapájali do verejno-prospešných prác.



DUCHOVNÉ POZVANIE

Vône a zápachy sú plné emócií, nie nadarmo ide nos popredu a dáva signály ísť bližšie či zaspätkovať. So zvedavosťou a vďačnosťou vnímam čuchom svet okolo seba.

ZVONICA S KAPLNKOU

História kaplnky

Kaplnka so zvonickou bola postavená v roku **1840**. Je zasvätená **Panne Márii** a už od svojho vzniku slúži ako miesto modlitby a orientačný bod pre obyvateľov obce.



VEDELI STE, ŽE...

- Veľkonočná tradícia rapkáčov**, ktorá sa pri kaplnke zachováva, patrí medzi najdlhšie udržiavané ľudové zvyky v obci.
- Mramorový kríž od vysťahovalcov** stojaci pri kaplnke venovali rodáci, ktorí odišli za prácou do Ameriky.



DUCHOVNÉ POZVANIE

Vydýchnem a pustím to, čo sa naplnilo, čo je za mnou, akoby som sa zmenšil/zmenšila. Nadýchmem sa a otvorím sa niečomu novému predo mnou, neznámemu, ale aj tomu, čo ide ďalej, akoby som rástol/rástla. Večný kolobeh života vo mne.

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
1840



**Dátum požehnania/
posvätenia:**
nezistené



Svätiteľ:
nezistené



Fundátor:
miestni veriaci



Architektúra:
klasicizmus



Renovácie:
20. storočie

PRAKTICKÉ INFORMÁCIE



RAJECKÉ TEPLICE



DO CIEĽA
11,5 km
asfalt, lesná
a poľná cesta



ČAS
2 h 50 min



RAJECKÁ LESNÁ

Zvon v kaplnke naďalej znie **trikrát denne**. Na súčasnom zvone z roku **1919** sú zobrazení vierozvestcovia **sv. Cyril a Metod** spolu s nápisom: „**Na pamiatku osvobodenia Slovenska v obci Zbyňov 1918.**“ Pôvodný zvon bol počas 1. svetovej vojny zrekvírovaný pre potreby Rakúsko-Uhorskej armády, čo je dôvod, prečo bol po vojne zaobstaraný nový zvon.

Architektúra a výzdoba

Stavba má jednoduchý vidiecky charakter typický pre 19. storočie. Kaplnka je spojená s **hranolovou zvonickou**, ktorej vstupná brána je **segmentovo zakončená**. Interiér tvorí **malý oltár** zasvätený Sedembolestnej Panne Márii.



JASENOVÉ

KAPLNKA BOŽSKÉHO SRDCA JEŽIŠOVHO

História kaplnky

V srdci obce stojí kaplnka, neoddeliteľná súčasť obrazu dediny, postavená z vďaky za ochranu počas ťažkých rokov po 1. sv. vojne. Bola postavená v roku **1924** ako prejav vďaky za ochranu počas **ťažkých povojnových rokov**.

Architektúra a výzdoba

Predstavaná veža je zakončená štíhlým ihlancom a dolnú časť tvorí otvorená predsieň pre modliacich sa okolidúcich. Oltárny priestor je segmentovo ukončený, **oltár je zasvätený Božskému Srdcu Ježišovmu**. Fasádu zdobia jemné dekoratívne prvky, tzv. zuborez, a úzke lomené okná.

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
1924



**Dátum požehnania/
posvätenia:**
nezistené



Svätiteľ:
nezistené



Fundátor:
miestni veriaci



Architektúra:
moderna



Renovácie:
2017



DUCHOVNÉ POZVANIE

Ako vie obľúbené jedlo spríjemniť život! Nálada sa môže vylepšiť, spomienky ožijú. Dnes si vedome a vďačne vychutnám každé sústo, každý dúšok.

PRAKTICKÉ INFORMÁCIE



RAJECKÉ TEPLICE



DO CIELA
9,9 km
asfalt, lesná
a poľná cesta



ČAS
2 h 50 min



RAJECKÁ LESNÁ



KLAČE

KOSTOL BOŽSKÉHO SRDCA JEŽIŠOVHO

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
1998 – 2000



**Dátum požehnania/
posvätenia:**
1. júl 2000



Svätiteľ:
Ján Chryzostom
kardínal Korec



Fundátor: Farnosť
Rajec a miestni veriaci



Architektúra:
moderna



Renovácie:

História kostola

V obci sa vypína moderný rímskokatolícky **Kostol Božského Srdca Ježišovho**, duchovné a spoločenské centrum miestnej komunity. Kostol bol vybudovaný v rokoch **1998 – 2000** ako odpoveď na potrebu nového chrámu a symbol oddanosti farníkov k viere a tradícii.

Architektúra a výzdoba

Kostol spája **moderné stavebné prvky s tradičným dedinským štýlom**. Jednoduché línie a svetlý interiér vytvárajú priestor pre sústredenie a pokoj. Dominantou interiéru je drevený reliéf na čelnej stene, ktorý znázorňuje Božské Srdce Ježišovo.

KAPLNKA PANNY MÁRIE LURDSKEJ

Pri obecnom úrade sa nachádza kaplnka, ktorá bola na tomto mieste od roku 1858 najskôr ako drevená zvonica. V roku 1928 ju nahradila murovaná kaplnka s funkciou zvonice.

Architektúra a výzdoba

V interiéri sa nachádza oltár so **sochou Lurdskej Panny Márie**. Neskôr sa z príspevkov občanov doplnili **sochy Božského Srdca Ježišovho a svätej Terézie**. Zachoval sa aj **starý kríž**, ktorý pochádza ešte z pôvodnej drevenej zvonice.

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
1928



**Dátum požehnania/
posvätenia:**
nezistené



Svätiteľ:
Andrej Cvinček



Fundátor:
Jolana Uhláriková



Architektúra:
moderna



Renovácie:
2024



DUCHOVNÉ POZVANIE

Som stvorená, stvorený/stvorená na Boží obraz.
Čo to pre mňa konkrétne znamená?
Bez zbytočného domýšľania si alebo podceňovania
sa si jednoducho úprimne dovoľím vidieť sa.



VEDELI STE, ŽE...

- Vo veži sa nachádza zvon, ktorý bol odliaty v Trnave a požehnaný ešte pred dokončením kostola.
- Od roku 2025 sa v kostole nachádza ikona a relikvia svätej Margity Márie Alacoque.



DUCHOVNÉ POZVANIE

Ako spojené nádoby sú rôzne vrstvy môjho bytia – ako som na tom telesne? V akej nálade, s akými pocitmi?
Aké myšlienky ma zamestnávajú? Pred Bohom som celý/celá.

PRAKTICKÉ INFORMÁCIE



RAJECKÉ TEPLICE



DO CIELA
10,5 km
asfalt, lesná
a poľná cesta



ČAS
2 h 30 min



RAJECKÁ LESNÁ



RAJEC

KOSTOL SV. LADISLAVA

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
13. storočie



**Dátum požehnanja/
posvätenia:**
nezistené



Svätiteľ:
nezistené



Fundátor:
miestna šľachta a veriaci



Architektúra: prvky
gotiky, renesancie,
baroka a klasicizmu



Renovácie:
20. a 21. storočie

História kostola

Prvá písomná zmienka o kostole pochádza z roku 1368. Na mieste pôvodného románskeho kostola bol postavený gotický kostol, v 17. storočí dostal novú renesančnú klenbu a v 18. storočí bol interiér zbarokizovaný. V 19. storočí bol kostol niekoľkokrát opravený, pribudli menšie úpravy okien a vnútornej výzdoby. V roku 1913 bola vo veži osadená **nová zvonová sústava**. Počas 20. storočia prešiel kostol ďalšími rekonštrukciami – najvýznamnejšia bola v roku 1996, keď bol obnovený exteriér, fasáda a strecha.



VEDELI STE, ŽE...

- Na južnej strane kostola sa nachádzajú slnečné hodiny z roku 1770 s latinským nápisom: „Počítam len jasné hodiny“.

Architektúra a výzdoba

Kostol je jednolodová murovaná stavba s presbytériom a štíhlou vežou na západnej strane. **Gotické črty** sa zachovali najmä v dolnej časti veže a v pôvodnom obvodovom murive presbytéria. Renesančné prvky vidno v oknách a v tvare klenby. **Barokové doplnky** (fasáda, vežička, štuková výzdoba) pribudli počas úprav v 18. storočí. Zachovali sa lomené portály a časti gotických rebier klenby v presbytériu. Pri opravách boli objavené fragmenty gotických malieb – zrejme ornamentálna výzdoba zo 14. storočia. Pôdorys svätyne a hrúbka muriva svedčia o pôvodnej pevnej gotickej koncepcii. Na stenách presbytéria sú kamenné **renesančné epitafy**. Pod hlavným oltárom sa nachádzajú tri krypty, v ktorých boli pochované významné rajecké rody (Lengyelovci, Kostkovci, Huljakovci). Zachoval sa aj náhrobný kameň Barbory Turzovej z roku 1561 – vzácny renesančný epitaf z pieskovca zdobený erbom a latinským nápisom.



DUCHOVNÉ POZVANIE

Hodiny, minúty, sekundy... čas plynie, nedá sa zastaviť. Ako ho vnímam dnes? Niektoré okamihy naplnené, iné možno ešte prázdne, nechcem ich premárniť.

PRAKTICKÉ INFORMÁCIE



RAJECKÉ TEPLICE



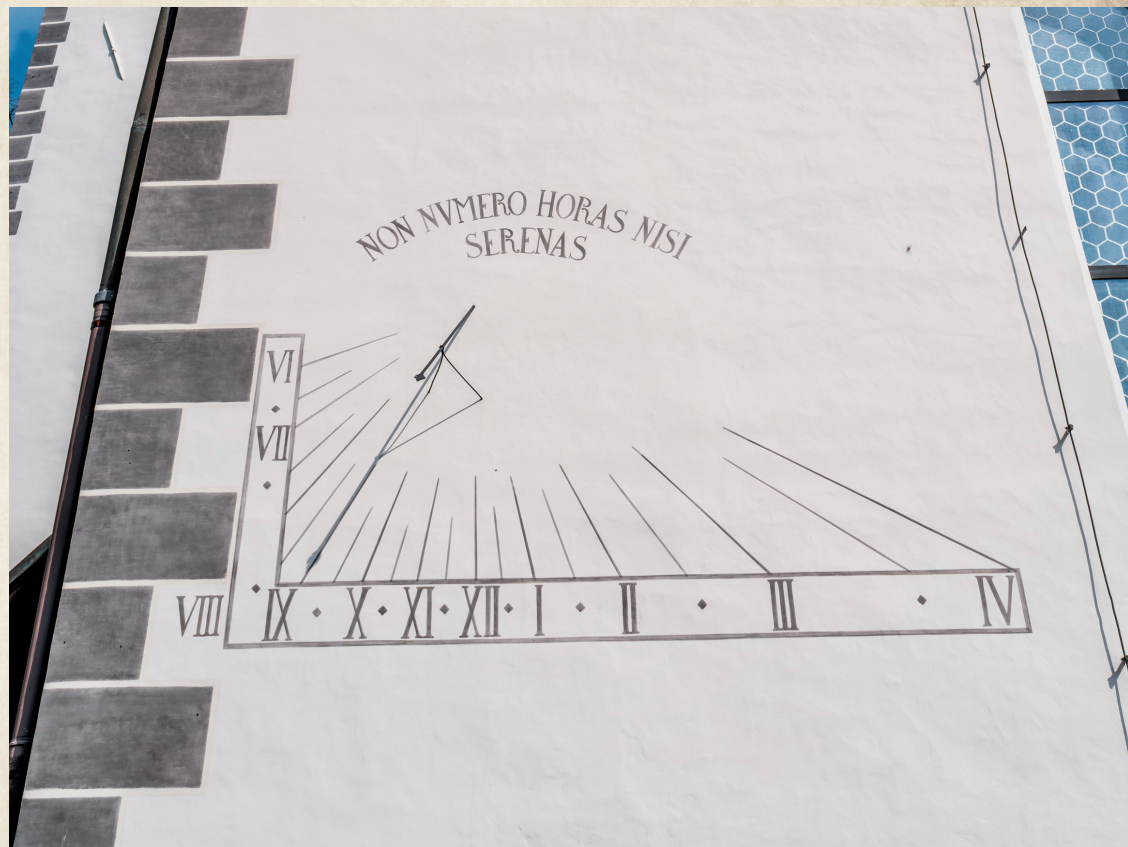
DO CIEĽA
7,0 km
asfalt, lesná
a poľná cesta



ČAS
1 h 45 min



RAJECKÁ LESNÁ





KAPLNKA PANNY MÁRIE

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
17. storočie



**Dátum požehnania/
posvätenia:**
nezistené



Svätiteľ:
nezistené



Fundátor:
Elisabeta Czoborová



Architektúra:
baroko



Renovácie:
20. a 21. storočie

História kaplnky

Kaplnku dala postaviť približne v roku **1629** grófska **Elizabeta Czoborová**. Je zasvätená Panne Márii, čo zodpovedá tradičným kaplnkám v regióne. Patrí medzi menšie sakrálne stavby zo **17. storočia** a bola **pôvodne renesančná** s jednoduchým obdĺžnikovým pôdorysom. Počas 18. storočia prešla **barokovou úpravou** hlavne na fasáde, štukovej výzdobe a klenbe. Stavba je murovaná z kameňa a tehál, omietnutá jemnou vápennou omietkou s pôvodným bielym náterom. Nad priečelím sa týči malá vežička, ktorá pôvodne niesla zvoničku s malým zvonom používaným na Anjel Pána. Hlavnú časť interiéru tvorí malý drevený a pozlátený oltár s obrazom Madony s Dieťaťom.



VEDELI STE, ŽE...

- Počas morovej epidémie v 17. storočí sa obyvatelia v kaplnke denne modlili a zapalovali sviece.
- Pod kaplnkou údajne kedysi vyviera malý prameň, ktorého voda vraj mala „dobrú moc“ – používala sa pri krste a chorí si ňou umývali ruky.
- Podľa legendy sa tu v 19. storočí uzdravila mladá žena, ktorá bola slepá na jedno oko.



DUCHOVNÉ POZVANIE

Ako strom čerpá potrebné živiny a oporu z koreňov, aj ja ich mám vo svojich predkoch. Aký význam majú pre mňa? Nie všetky sú rovnako silné, to je v poriadku. Ďakujem za život.

KAPLNKA SV. JÁNA NEPOMUCKÉHO

História kaplnky

Kaplnka **so zvonickou** sa nachádza v centre obce vedľa budovy obecného úradu. V obci sa zachovala **tradícia zvonenia** pri rôznych príležitostiach.

Architektúra a výzdoba

Kaplnka je vybudovaná na štvorcovom pôdoryse s polkruhovým zakončením vstupného portálu. Jednoduchosť stavby bola prispôbená počtu a potrebám miestnych obyvateľov. Spodná rímsa, prekrytá šikmou strešnou konštrukciou zvonice, dotvára prirodzenú proporcionalitu sakrálnej stavby. Vo výklenku kaplnky je umiestnená socha Sv. Jána Nepomuckého.



DUCHOVNÉ POZVANIE

Môj sluch vnáša svet do môjho vnútra: hlasy, zvuky, hluk, hudbu... Dnes sa so zvedavosťou započívam so zatvorenými očami do diania okolo mňa.

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
18. – 19. storočie



**Dátum požehnania/
posvätenia:**
nezistené



Svätiteľ:
nezistené



Fundátor:
miestni veriaci/obec



Architektúra:
klasicizmus



Renovácie:
2005

PRAKTICKÉ INFORMÁCIE



RAJECKÉ TEPLICE



DO CIEĽA
4,9 km
asfalt, lesná
a poľná cesta



ČAS
1 h 15 min



ŠUJA

RAJECKÁ LESNÁ

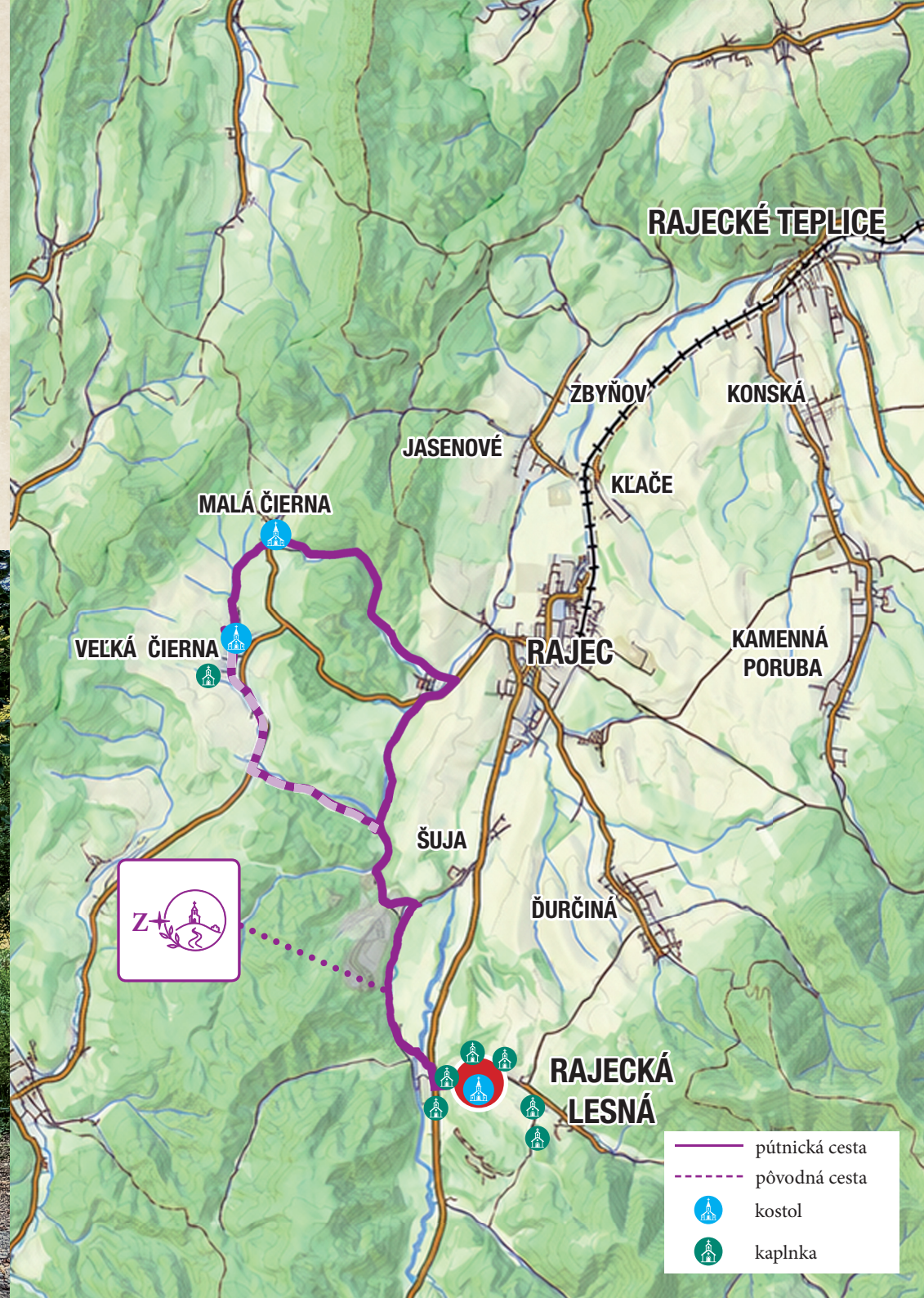
ŠUJA



3. ZÁPADNÁ PÚTNICKÁ CESTA

Velká Čierna – Malá Čierna – Rajecká Lesná

Pôvodne putovali procesie z Veľkej Čiernej najkratšou cestou cez už neexistujúcu osadu **Cherubíná** k rybníku Košiare do Rajeckej Lesnej. V súčasnosti neodporúčame ísť pešo po ceste I. triedy, ktorá ide z Rajca do okresu Považská Bystrica. Bezpečnejšia je alternatívna trasa cez Malú Čiernu a Rajec (Vojtová) popri rybníku Košiare a ďalej cez Trstenú až do Rajeckej Lesnej.





VEĽKÁ ČIERNA

KOSTOL SVÄTÉHO CYRILA A METODA

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
1969 – 1974



**Dátum požehnania/
posvätenia:**
28. 09. 1974



Svätiteľ:
nitriansky biskup
Ján Pásztor



Fundátor:
miestni veriaci



Architektúra:
moderna



Renovácie:
nezistené

História kostola

Kostol bol postavený na mieste, kde stála v minulosti kaplnka.

Architektúra a výzdoba

Výstavba kostola bola podnietená pri príležitosti **tisícročného výročia** smrti sv. Cyrila. Kostol pôsobí ako jednolodová stavba. Sformovaná vežička z muriva je excentricky vysadená z čelnej fasády na roh stavebného objektu. Otvorenou stranou prijíma všetkých návštevníkov. Na čelnej strane fasády je sgrafito: **Panna Mária ochrankyňa pokoja vo svete**.



DUCHOVNÉ POZVANIE

Odpustenie. Tak veľmi ho potrebujem. Dať, kde mi bolo ukrivdené... Prijatť, kde moje sily nestačili. V hĺbke duše už možno niečo dozrieva – dnes dám tomu vedome pozornosť a modlím sa za odvahu.

KAPLNKA PANNY MÁRIE

História kaplnky

Kaplnka Panny Márie pod Zábrezím vznikla z iniciatívy miestnych občanov v **roku 2016**. V nasledujúcich rokoch sa pokračovalo v úpravách okolia a vo vytvorení priestoru na tichú modlitbu a oddych.

Architektúra a výzdoba

Kaplnka je postavená z prírodného kameňa, ktorý pochádza zo starého miestneho lomu Petrová a zo skaly **Pod Koňacou**, ako sa miestne nazýva priľahlý les. V kamennom výklenku sa nachádza drevená **socha Panny Márie z lipového dreva**, ktorá bola darovaná kaplnke. Autorom sochy je rezbár **Ivan Klabník** z Rajca.

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
2016



**Dátum požehnania/
posvätenia:**
2016



Svätiteľ:
nezistené



Fundátor:
miestni veriaci a obec



Architektúra:
moderna



Renovácie:

PRAKTICKÉ INFORMÁCIE



VEĽKÁ ČIERNA



DO CIEĽA
11,6 km
asfalt, lesná
a poľná cesta



ČAS
3 h



RAJECKÁ LESNÁ



VEDELI STE, ŽE...

- Použitý kameň z miestnych lokalít dodáva stavbe autentický regionálny charakter.
- Lipové drevo**, z ktorého je vyrezaná socha Panny Márie, sa tradične považuje za symbol čistoty a jemnosti.



DUCHOVNÉ POZVANIE

Moje meno ma sprevádza od narodenia a formuje moju osobnosť. Prijal/prijala som ho naplno? Poznám jeho význam? Dnes sa v duchu porozprávam o tom so svojim patrónom.



MALÁ ČIERNA

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
20. storočie



**Dátum požehnanja/
posvätenia:**
nezistené



Svätiteľ:
nezistené



Fundátor:
miestni veriaci



Architektúra:
moderna



Renovácie:
21. storočie

KOSTOL POVÝŠENIA SVÄTÉHO KRÍŽA

História kostola

Kostol je pomerne novou stavbou v regióne, bol postavený v **rokoch 1936 – 1940**. V rámci rekonštrukcií v roku 1991 bola ku kostolu pristavená sakristia a následne v **rokoch 2008 – 2010** boli obnovené interiér aj exteriér kostola vrátane drenáže okolia a úpravy chodníkov.



VEDELI STE, ŽE...

- Podľa miestnej tradície bola stavba kostola sprevádzaná spoločnou prácou obyvateľov, ktorí nosili materiál ručne z okolia.
- Dodnes sa hovorí, že každá rodina v Malej Čiernej má v tomto kostole **svoj „kameň“** – symbolicky aj duchovne.



DUCHOVNÉ POZVANIE

Zas a zas mi prichádzajú do cesty hranice: sťažujú napredovanie, brzdia, nútia ma zastaviť sa, hľadať iné riešenia, zmeniť perspektívu... Bože, ďakujem. Ty vidíš viac.

PRAKTICKÉ INFORMÁCIE



DO CIEĽA
10,0 km
asfalt, lesná
a poľná cesta



ČAS
2 h 30 min

VELKÁ ČIERNA MALÁ ČIERNA

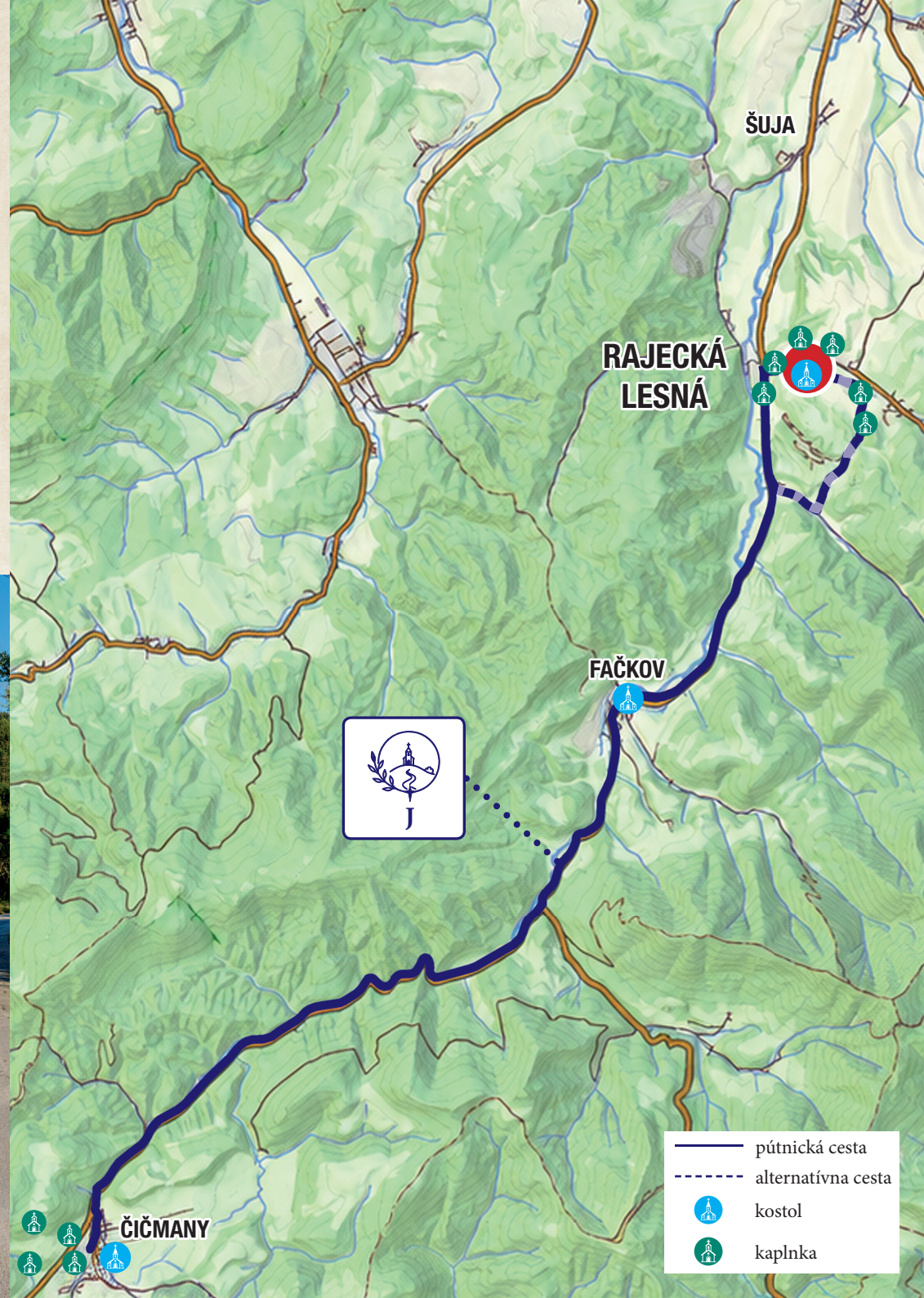




4. JUŽNÁ PÚTNICKÁ CESTA

Čičmany – Fačkov – Rajecká Lesná

V minulosti bola premávka oveľa redšia a procesie chodili priamo po „hradskej“, teda hlavnej ceste. Ochranu sprievodu zabezpečovali usporiadatelia s označením na rukáve, aby sa pútnici bezpečne dostali do svojho cieľa. V súčasnosti odporúčame tento úsek absolvovať **autom, verejnou dopravou alebo na bicykli**. Z doliny Rybná je možný prechod cez lúky a polia ku Frivaldskej kalvárii pre peších a bicyklistov.



- pútnická cesta
- - - alternatívna cesta
- ⛪ kostol
- ⛪ kaplnka



ČIČMANY

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
1669



**Dátum požehnania/
posvätenia:**
znovu vysvätený
13. 9. 2009



Svätiteľ:
Mons. Viliam Judák



Fundátor:
Pavol Šerényi



Architektúra:
baroko



Renovácie:
21. storočie

KOSTOL POVÝŠENIA SVÄTÉHO KRÍŽA

História kostola

V centre obce stojí murovaný barokový kostol, ktorý bol postavený v roku **1669** na mieste staršej **zvonice s modlitebňou**, o čom svedčí správa o zvone pochádzajúcom z roku **1588**.



VEDELI STE, ŽE...

- Prednú časť obojstranného stola zdobí relikviár zdobený motívom z čičmianskej výšivky s relikviou dreva Svätého kríža.
- V kostole sa nachádza mozaika čičmianskej Panny Márie v tradičných „grguliach“ s Ježiškom, od akademickej maliarky Matildy Čechovej, rodáčky z obce.



DUCHOVNÉ POZVANIE

Vo chvíli ticha si predstavím, koľko času trávim pred obrazkou alebo s mobilom v pasívnom postoji – je to pre mňa tak v poriadku alebo chcem niečo zmeniť? Preberám zodpovednosť za seba.

PRAKTICKÉ INFORMÁCIE



DO CIEĽA
15,8 km
asfalt



ČAS
4 h



ČIČMANY

RAJECKÁ LESNÁ

Architektúra a výzdoba

Organ z roku 1738 zaobstaraný Jurajom Oslicom, ako kurátorom tohto kostola, bol vymenený za organ z roku 1874 z dielne rodiny Pažických z Rajca, ktorý je doteraz v prevádzke. V interiéri sa nachádza hlavný oltár z roku 1798 ako i kazateľnica z roku 1802, bočný oltár Panny Márie z roku 1803 a pri ňom historická krstiteľnica z 2. polovice 18. stor. Tieto prvky tvoria jedinečný súbor sakrálneho umenia, ktorý dokresľuje atmosféru jednoduchosti a pokory horskej obce.

Z architektonického hľadiska je kostol **murovanou stavbou barokového typu**, čo pôsobí v kontraste s okolitou **rudovou drevenou architektúrou** typickou pre Čičmany.





KAPLNKA SV. JÁNA NEPOMUCKÉHO

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
18. storočie



**Dátum požehnania/
posvätenia:**
nezistené



Svätiteľ:
nezistené



Fundátor: miestni
obyvatelia a farnosť



Architektúra: neskorý
barok



Renovácie:
nezachované

História kaplnky

Pod starou farou v rohu farskej záhrady sa nachádza neskorobaroková prícestná kaplnka z 18. storočia. Kaplnka bola postavená v blízkosti pôvodného mlyna pri rieke Rajčanka, kde mala ochranná úcta k svätcovi osobitný význam.

Architektúra a výzdoba

Kaplnka je malý murovaný objekt so štvorcovým pôdorysom zakončený ihlanovou strechou. Priestor presvetľujú tri štvorcové okná s polkruhovým ukončením, ktoré vytvárajú pôsobivú sakrálnu atmosféru.

KAPLNKA SVÄTEJ ANNY

História kaplnky

Kaplnka sa nachádza v juhozápadnej časti čičmianskeho chotára, v oblasti zvanej Harvanice, na okraji lesa v blízkosti prameňa rieky Rajčianka.

Architektúra a výzdoba

Kaplnka je malá murovaná stavba so štvorcovým pôdorysom zakončená ihlanovou strechou. Z čelnej strany je presvetlená štvorcovým oknom s polkruhovým ukončením, ktoré dodáva stavbe jemný barokový charakter. Jednoduchá harmonická forma kaplnky ladí s prírodným prostredím Strážovských vrchov, ktoré ju obklopujú.

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
18. storočie



**Dátum požehnania/
posvätenia:**
nezistené



Svätiteľ:
nezistené



Fundátor: miestni
obyvatelia a farnosť



Architektúra: neskorý
barok



Renovácie:
20. storočie



VEDELI STE, ŽE...

- Kaplnka stála v blízkosti mlyna nad sútokom vodného náhonu smerujúceho od mlyna do rieky Rajčanky.
- Sv. Ján Nepomucký bol v baroku jedným z najuctievanejších svätcov v Uhorsku a jeho kaplnky stáli takmer v každej väčšej obci.



DUCHOVNÉ POZVANIE

Poznám ho, ten pocit, ešte kým rozum vyhodnotí, či si mám dať pozor alebo sa môžem uvoľniť. Je to moja intuícia, ten šiesty zmysel. Dôverujem tomuto spojeniu a predstavím si ho ako Božiu prítomnosť vo mne.



VEDELI STE, ŽE...

- Sv. Anna bola v horských regiónoch často vzývaná ako patrónka plodnosti, pôdy a ochrankyňa pred nečasom.
- Podobnosť s kaplnkou sv. Jána Nepomuckého naznačuje, že mohli mať spoločného zhotoviteľa alebo vznikli v tesnom časovom slede.



DUCHOVNÉ POZVANIE

Tu a teraz sa tíšim, slová i myšlienky púšťam každým výdychom, aj keď to potrebuje čas. V tichosti dôverujem, že mi Boh rozumie a vie, čo potrebujem.



KAPLNKA PANNY MÁRIE LURDSKEJ

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
okolo roku 1900



**Dátum požehnania/
posvätenia:**
nezistené



Svätiteľ:
nezistené



Fundátor:
miestni veriaci



Architektúra:
klasicizmus



Renovácie:
21. storočie

História kaplnky

Prícestná kaplnka bola postavená **na začiatku 20. storočia** a nachádza sa pri hlavnej ceste na hornom konci obce. Vznikla ako prejav úcty k Panne Márii Lurdskej, ktorej kult sa na prelome 19. a 20. storočia na Slovensku výrazne rozšíril.

Architektúra a výzdoba

Kaplnka je malá murovaná stavba obdĺžnikového pôdorysu zastrešená sedlovou strechou. Jej osobitým prvkom je **drevený štít s geometrickou ornamentálnou drevorezbou** a podlomenicou, ktorý dopĺňa malá strešná vežička. Priestor kaplnky presvetľujú dve štvorcové okná a čelné dvere so sklenenou výplňou. V interiéri sa nachádza jednoduchý vymurovaný oltárnik na zadnej stene.



VEDELI STE, ŽE...

- Ornamentálny štít kaplnky je zhotovený v tradičnom čičmianskom štýle a pripomína miestne ľudové rebárstvo.
- Na slávnosť Najsvätejšieho Kristovho Tela a Krvi bývalo pri vyzdobenej kaplnke jedno zo štyroch zastavení procesie so Svätosťou oltárnou.



DUCHOVNÉ POZVANIE

A je to tu zas – nepríjemné porovnanie, ktoré môže ako jed pokaziť chuť z pekných vecí. Dnes sa nenechám stiahnuť do týchto vzorcov. Teším sa z toho, čo mám.

KAPLNKA BOŽSKÉHO SRDCA JEŽIŠOVHO

História kaplnky

Kaplnka bola postavená **v roku 2016** nad dedinou pri studničke pod Paškovým vrškom z iniciatívy rodiny Petra Koterca. Kaplnka predstavuje **moderný prejav ľudovej zbožnosti** a zároveň nadväzuje na tradíciu drobných sakrálnych stavieb v čičmianskom chotári.

Architektúra a výzdoba

Kaplnka je netradične vyhotovená **z kmeňa stromu**, ktorý je v hornej časti zakončený malou strieškou. Drevený povrch je zdobený tradičnými čičmianskymi ornamentami s motívom čičmianskych kohútov. V dutine kmeňa, chránená sklom, je umiestnená **soška Božského Srdca Ježišovho**, ktorému je kaplnka zasvätená. Ide o spojenie prírodného materiálu, ľudového umenia a duchovného obsahu typického pre čičmiansku tradíciu.

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
2016



**Dátum požehnania/
posvätenia:**
20. november 2016



Svätiteľ:
Mgr. Ján Smolka



Fundátor:
Peter Koterec



Architektúra:
moderna



Renovácie:



VEDELI STE, ŽE...

- Motív čičmianskych kohútov patrí medzi najznámejšie ornamente tradičnej ľudovej tvorby v obci.
- Kaplnka stojí pri studničke, ku ktorej sa miestni často chodia osviežiť počas turistiky smerom na Paškov vršok.



DUCHOVNÉ POZVANIE

Ruku na srdce. Pred sebou a pred mojím Stvoriteľom – čo potrebujem, po čom túžim? V tichu a dôvere sa s tým teraz spojím. Spolu to unesieme.



FAČKOV

KOSTOL SV. MIKULÁŠA

ZHRNUTIE



Dátum výstavby:
1761



**Dátum požehnania/
posvätenia:**
nezistené



Svätiteľ:
nezistené



Fundátor:
obec



Architektúra:
barok



Renovácie:
19. a 20. storočie

História kostola

Kostol bol postavený v roku **1761** v rámci veľkej cirkevnej reformy cisára **Jozefa II.**, ktorá priniesla do mnohých obcí novú náboženskú a vzdelávaciu infraštruktúru. **Fáčkov** sa stal samostatnou farnosťou v roku **1788**, predtým patrila obec pod farnosť **Rajecká Lesná**. Kostol je svedkom mnohých historických udalostí a jeho príbeh je pevne spätý so životom miestnej komunity.



VEDELI STE, ŽE...

- Podľa miestnych legiend sa tu kedysi nachádzala malá drevená kaplnka, ktorú postavili pastieri ako vďaka za záchranu dobytky počas silnej búrky.
- V okolí kostola sa kedysi nachádzal malý cintorín, ktorý bol používaný až do začiatku 20. storočia – dodnes sa tam zachovali niektoré pôvodné náhrobky.
- V interiéri kostola sa nachádza pôvodný barokový oltár, ktorého drevorezbárske časti boli ručne pozlátené miestnym majstrom.

Architektúra a výzdoba

Jednoloďový kostol je postavený v **barokovom štýle s pruskými klenbami a barokovými oknami** s nezameniteľným charakterom. Interiér zdobia prvky **neogotiky a neobaroka**, ktoré sú výsledkom postupných opráv a prestavieb počas 19. a 20. storočia. **Predstavaná veža** je výraznou dominantou obce a kostol tak láka pozornosť aj z väčšej diaľky.



DUCHOVNÉ POZVANIE

Spomeniem si na situácie so svojho života, ktoré sa mi zdali beznádejné a predsa sa vyriešili. S úlavou a vďačnosťou prehlbujem svoju dôveru.



PRAKTICKÉ INFORMÁCIE



DO CIEĽA
5,6 km
asfalt



ČAS
1 h 30 min

ČIČMANY

FAČKOV

RAJECKÁ LESNÁ



Záver

Veríme, že Vás putovanie po týchto cestách priviedlo na známe i nové miesta a prinieslo Vám zážitky, chvíle pokoja, zamyslenia a čas pre seba. Nech je príchod do Rajeckej Lesnej symbolickým završením Vašej cesty a zároveň priestorom na zastavenie, oddych a uchovanie všetkého, čo Vám putovanie prinieslo.



DUCHOVNÉ POZVANIE

Spomeniem si na chvíle, obrazy, stretnutia či dojmy, ktoré mi prišli do života s týmto sprievodcom a nechám ich vo mne pôsobiť – bez hodnotenia, trpezlivo, láskavo. Doprajem si čas, ak sa dá, aj chvíľku samoty a ticha... Viem, že skúsenosť sa rodí zo zážitku, ktorý vedome vnímam a reflektujem.

Keď si spomeniem na začiatok môjho putovania... Zmenilo sa odvtedy niečo v mojom živote?



Môj najkrajší zážitok z putovania

.....

Moje ťažkosti na pútnickej ceste

.....

Kto a ako mi pomohol?

.....

Kto ma sprevádzal a koho som sprevádzal/sprevádzala ja?

.....

Ktoré miesta vo mne najsilnejšie rezonujú?

.....

A idem ďalej, moja životná cesta pokračuje...

Frivaldská pútnická pieseň

Tie frivaldské zvony k sebe nás volajú.

Patrónke Slovenska poklonu vzdávajú.

Sedembolestná Panna Mária, Tebe slovenská spieva krajina.

Tisíc ráz buď zdravas, oroduj vždy za nás.

Radostná chvíľa nám vždy vtedy nastáva,

keď Matka Frivaldská zvonmi nás zvoláva.

Podme, rodáci, ženy a panny, milostivý chrám tu je pred nami.

Radostne spievajme, Máriu vítajme.

Frivaldský chrám vzácnou zdobený je perlou.

Patrónka Slovenska tu si tróni s berlou.

Matka premilá nášho národa, oroduj za nás u svojho Syna.

Národ ťa zve, volá, vypros mu pokoja.

Vy frivaldské zvony, hlaholte slávnostne,

nech sa váš zvučný hlas Slovenskom roznesie.

Zaznej radosťou každá dedina, slávou zajasaj celá krajina.

Slovenský národ náš ochraňuj v každý čas.



Rajecká dolina



Vydala: OOCR Rajecká dolina

Text: Silvia Betinská, Linda Danková, Paulína Gabajová

Zdrojová podpora a vytýčenie ciest: Ján Jasenovec

Mapová podpora a foto: Jozef Kianička

Foto: Vlado Tomáška, archív PÚ SR, archív OOCR Rajecká dolina

Grafické spracovanie: Jaroslav Duben

Koordinátori: Silvia Betinská, Petra Dubeňová, Peter Slyško

Vydané: 2026

www.rajeckadolina.sk

ISBN: 978-80-69241-01-5



9 788069 241015



Realizované s finančnou podporou Ministerstva cestovného ruchu a športu SR
a KOČR Žilinský turistický kraj

